

БЪЛГАРИЯ

РАБОТА И СТАЖ ПРЕЗ ЛЯТОТО

материал на **Йордан Карпенчев**

Лятото може да бъде време за отих, за завръщане в родината на тези, които учат в чужбина, за забавления и почивка. Но не само. През лятото много студенти използват възможността да си помогнат финансово или натрупат така необходимия стаж по специалностите си.

Пословично известни са обявите, които все изискват опит. Е, това е практически единственият начин да се сдобие с него преди завършването. И тъй като през учебната година по презумпция сте заети с учене, то през лятото наистина трябва сериозно да се замислите за възможностите.

Какво е стажът?

Преди всичко - трябва да си дадем сметка какво означава това понятие. Стажът е взаимноизгодна сделка между работодатели и студенти, при която работодателят получава безплатна или нископлатена работна ръка, а студентът - възможност да натрупа практически опит в сферата, в която се обучава, възможност да направи контакти, от които да се възползва при търсене на работа в бъдеще.

Важно е да се отбележи, че стажът е задължителна част от обучението по много специалности и дори е заложен в структурата на програмата. При това положение студентът няма право на избор - за да завърши, трябва да си намери стаж през лятото. Истина е, че има хора, които представят фиктивни бележки за стаж, има и работодатели, които са склонни да издадат такава бележка, дори на човек, който работи на договор... Но това не са добри решения и не ги препоръчваме.

Какво е работата през лятото?

За разлика от стажа, работа означава задължително сключване на договор между работодател и студент. Този

договор може да бъде трудов, но за временна заетост се предпочитат т.нар. граждански договори. Хубавото е, че работата върви със заплатата, но лошото е, че се намира по-трудно и няма гаранции, че може да намерите място по специалността си.

Обикновено студентите, които търсят работа през лятото, са мотивирани от идеята да си помогнат финансово и затова не са претенциозни към сектора, в който работят. Конкретно в България, всяко лято има сериозен глад за кадри в туризма и всеки, който говори сносно чужд език, може да си намери работа през лятото там.

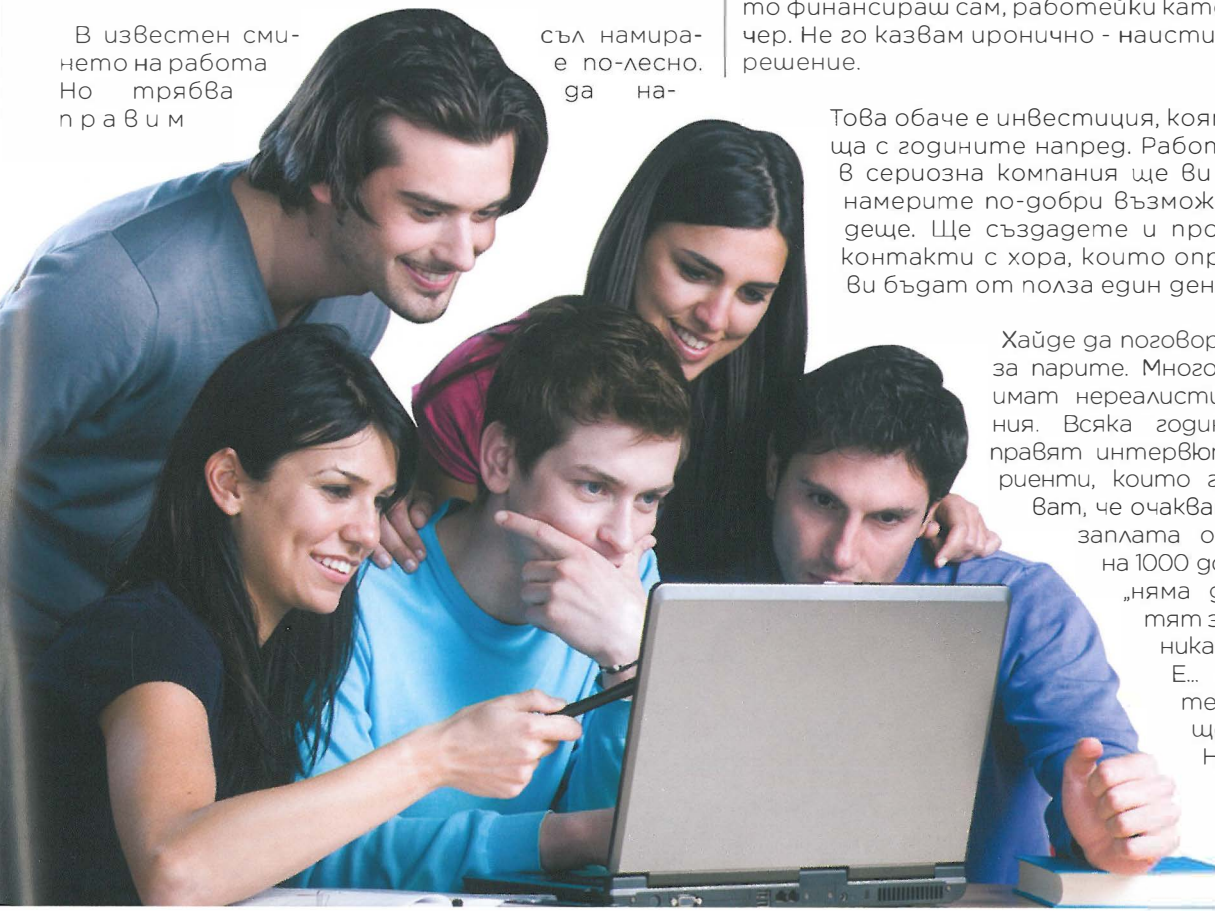
Как да намерим работа или стаж?

Нека започнем със стажовете. Това - повярвайте - е по-трудният вариант. Стажът е предвиден в учебната програма, но уловката е, че се намира от студента, а не от висшето училище. Не очаквайте някой преподавател да се грижи за вас. Висшите училища все пак могат да помогнат. Тези от тях, които имат карьерен център, със сигурност имат и база данни с компании, които са склонни да вземат студенти.

Местният студентски съвет или дори отделни преподаватели сигурно също имат контакти, които могат да са полезни. Не се срамувайте да питате. Търсете и в Интернет. Сайтовете за работа имат и секции за стажове. Търсачките им позволяват максимално прецизиране на вашите предпочитания: държава, град, тип стаж, професионална област.

В известен смисъл
нето на работа
Но трябва
правим

съл намира-
е по-лесно.
да на-

разлика между работа по принцип и работа по специалността. Очевидно вторият вариант не е никак лесен. Работа по принцип има много, особено през лятото. Не слушайте медиите, когато ви говорят за безработица. Бизнесът у нас се сблъсква основно с липсата на кадри, а не с излишък от тях.

СТАЖЪТ Е ПРЕДВИДЕН В УЧЕБНАТА ПРОГРАМА, НО УЛОВКАТА Е, ЧЕ СЕ НАМИРА ОТ СТУДЕНТА, А НЕ ОТ ВИСШЕТО УЧИЛИЩЕ

Когато говорим за работа по специалността - зависи много от самата специалност. IT специалисти, например, се търсят под дърво и камък. Не е рядкост компаниите в този сектор да вземат хора от студентската скамейка на работа, като дори им помагат с до-обучаването. За други обаче е по-трудно... Хуманитарните специалности например. Къде ще работите като психолог за през лятото? Никъде.

Как стои въпросът със заплащането

Парите не са всичко. Не забравяйте това. Стига да можете да си го позволите, не се фокусирайте върху най-високо платените позиции, а търсете такива в реномирани компании, без значение дали е за работа или за неплатени стажове. Вероятно не е лесно да предпочетеш 2 месеца безвъзмезден труд пред възможността да изкараш страховтно лято на морето, което финансираш сам, работейки като барман вечер. Не го казвам иронично - наистина е трудно решение.

Това обаче е инвестиция, която се изплаща с годините напред. Работа или стаж в сериозна компания ще ви помогне да намерите по-добри възможности в бъдеще. Ще създадете и професионални контакти с хора, които определено ще ви бъдат от полза един ден.

Хайде да поговорим все пак и за парите. Много млади хора имат нереалистични очаквания. Всяка година медиите правят интервюта с абитуриенти, които гордо заявяват, че очакват стартова заплата от порядъка на 1000 до 1500 лева. И „няма да им работят за 700 лева“ в никакъв случай. Е... ще работите, та пушек ще се вдига. Най-грубо ка-

зано, това е една средно-висока стартова заплата за човек, който тепърва започва работа.

Как се кандидатства

Кандидатстването за работа и стаж през лятото не е много по-различно от това, което се прави по принцип. Дори може да се каже, че компаниите са по-склонни да имат занижени критерии за позициите си. Често само изпращане на CV е достатъчно, за други може да поискат мотивационно писмо. Във втория случай - направете го кратко - 1 страничка с 4 абзаца е добре. Наблегнете на най-силното си качество, което смятате за съществено при този стаж. Не пропускайте да кажете, че имате голямо желание да научите нови неща. За повече съвети по

този въпрос, потърсете „Как да напишете перфектното мотивационно писмо“ в www.studyabroad.bg.

Що се отнася до CV-то - следвайте тези неща внимателно: Първо - акуратно попълнете личните си данни - пълно име, дата на раждане, информация за контакт. Следващата стъпка - какво сте завършили и какво учите в момента (тук трябва да споменете за сертификати, езици и подобни). Трето важ-

те ви. Свързано с работа, разбира се. Компютърни игри - не, но новите технологии в гейминг индустрията - да. Ходене на море - не, но развитието на туризма в България - да.

Помнете правилото „по-малко значи повече“, подавайте информация, която е адекватна за случая. Биографията ви трябва да е на максимум 2 стр. формат A4. Не прекалявайте с препоръките и споделянето на лични интереси и хобита - никой няма да ги чете. А и рис-

РАБОТА ИЛИ СТАЖ В СЕРИОЗНА КОМПАНИЯ ЩЕ ВИ ПОМОГНЕ ДА НАМЕРИТЕ ПО-ДОБРИ ВЪЗМОЖНОСТИ В БЪДЕЩЕ

но нещо - трудов опит или умения, които притежавате. И накрая - нещо за интереси-

кувате да създадете лошо впечатление с нещо, което не се харесва.

